

Nr 433.

Av herrar **Nylander** och **Lindman** i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 160, angående vissa anslag till utrikesförvaltningen.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 160 föreslås bl. a. sammanslagning av beskickningen för Österrike och Ungern med beskickningen i Schweiz. Den indragning av en beskickning, som enligt detta förslag skulle äga rum, föreslås av Kungl. Maj:t att gå ut över svenska beskickningen i Wien. Propositionen följer i detta hänseende den s. k. besparingskommitténs förslag, enligt vilket ministern i Bern även borde ackrediteras i Wien och Budapest.

Att besparingar böra göras inom utrikesdepartementets stat är givet, men med vår tids tendens att de ärenden, som falla under utrikesförvaltningens områden, alltmer bliva av ekonomisk art, torde det föreliggande förslaget ur kommersiell synpunkt ej kunna betraktas som tillfredsställande. I kommersiellt hänseende är nämligen Wien fortfarande av väsentligt större betydelse än Bern. Såsom av den kungl. propositionen framgår har i åtskilliga yttranden från svenska näringsorganisationer gjorts gällande, att det för våra kommersiella intressen vore lämpligast, att legationen finge sitt säte i Wien i stället för i Bern. Häremot invändes, att det torde vara tvivelaktigt, huruvida Sveriges intressen av kommersiell och politisk natur i Österrike och Ungern äro eller inom den närmaste tiden kunna väntas bliva av den betydelse, att det är nödvändigt, att en svensk representant ständigt uppehåller sig där. Enligt handelsstatistiken är också handelsutbytet mellan Sverige samt Österrike och Ungern jämförelsevis obetydligt. Att handelsutbytet för närvarande är obetydligt är givetvis riktigt, men måste ses mot bakgrunden av de oerhörda politiska och ekonomiska omvälvningar, som efter världskriget ägt rum inom den gamla dubbelmonarkien. Emellertid måste det understrykas, att i Österrike numera en relativ stabilitet börjat inträda, och att det av naturen väl gynnade Ungern så småningom även torde få en starkare ekonomisk ställning, sedan de planerade finansreformerna där genomförts.

Det bör påpekas, att intresset i dessa länder för vidgade handelsförbindelser med Sverige är betydande, och att på grund av många orsaker vårt land där åtnjuter ett mycket gott anseende. Om alltså goda förutsättningar föreligga för utvecklandet av våra kommersiella förbindelser med länderna i fråga, allt eftersom de ekonomiska förhållandena där förbättra sig, så torde dock detta enbart ej vara tillräckligt som motiv för bibehållandet av beskickningen i Wien och Budapest under en tid, då den största sparsamhet är absolut nödvändig.

Det kommer dock till en annan omständighet, som väger tungt till förmån för förslaget att bibehålla beskickningen i Wien, nämligen stadens snabbt växande

betydelse som ekonomiskt och finansiellt centrum för de sydöstra och angränsande östra delarna av Europa. Som bekant intog i detta hänseende Wien före kriget en mycket stark ställning, som det alltmer börjat återvinna, och det internationella kapitalet söker sig alltmer dit liksom även exploatörer från Balkan och andra länder. Då vi redan där alltså äga ekonomiska intressen att bevaka, och uppmärksamheten mer och mer fästes vid dessa delar av Europa, där svensk företagsamhet hitintills varit relativt obetydlig, bör enligt vår mening beskickningen i Wien bibehållas, då den, ledd av en för ekonomiska uppgifter intresserad person, alltid måste bliva ett gott stöd, som mer än väl kan motivera kostnaderna för dess bibehållande.

Härtill kommer, att en förläggning av beskickningen till Wien geografiskt sett ställer sig mycket fördelaktigare, enär ju ministern därifrån lättare kan företaga de nödvändiga resorna till Budapest å ena sidan och Bern å den andra.

Vi vilja dessutom tillägga, att Wien med sina cirka två milj. invånare fortfarande är och säkerligen länge kommer att förbliva ett av Europas största kulturcentra. De historiska relationerna tala ju även emot brytandet av vår gamla tradition att i Wien hava en egen svensk beskickning. Den kom nämligen till så tidigt som år 1722. Dessa sistnämnda omständigheter få givetvis ej betraktas som av någon större betydelse, när det gäller bedöma skälen för och emot, men de böra dock framhåvas, samtidigt som vi även taga hänsyn till önskvärdheten av besparingar.

Ty även ur kostnadssynpunkt ställer sig förslaget om beskickningens förläggande till Wien fördelaktigare, i det att lönestaten för beskickningen i Bern upptager ett belopp av kronor 39,500 mot kr. 33,000 för beskickningen i Wien.

Vi inse väl, att det huvudsakliga motivet för bibehållandet av vår beskickning i Bern torde vara vårt medlemskap i Nationernas förbund och därmed förknippade uppgifter. Då det torde vara svårt att kunna väga vikten av dessa motiv i jämförelse med de tungt vägande ekonomiska skäl, som tala för den sammanslagna beskickningens förläggande till Wien, torde ytterligare prövning av frågan vara på sin plats, vilken lämpligen bör ske i samband med riksdagens behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 160. Skulle det därvid visa sig omöjligt att indraga beskickningen i Bern och sammanslå densamma med beskickningen i Wien, anse vi på grund av de skäl, vi ovan utvecklat, förslag bör framläggas om Wienbeskickningens bibehållande. I anslutning till vad vi ovan anfört, få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta

1. antingen att, om i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beskickningarna i Bern samt Wien och Budapest skola sammanslås, beskickningen förläggas till Wien,

2. eller att, om riksdagen ej anser sig kunna föreslå indragning av beskickningen i Bern, även beskickningen i Wien bibehållas som hittills med ackreditering jämväl i Budapest.

Stockholm den 31 mars 1924.

Erik Nylander.

Arvid Lindman.